

72
TUNTIA

<https://sahkokatkokartta.fi/>

VARAUTUMINEN

Miten yhteiskunta varautuu?

Yhteiskunta varautuu, jotta se toimisi mahdollisimman hyvin häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa.

Varautumistoimenpiteitä ovat muun muassa

- valmiussuunnittelu
- jatkuvuudenhallinta
- etukäteisvalmistelut
- koulutus
- valmiusharjoitukset

Yhteiskunnan varautuminen

- pyrkimys ehkäistä onnettomuuksia ja häiriötilanteita
- valmius toimia onnettomuuksissa ja häiriötilanteissa
- mahdollisimman nopea toipuminen onnettomuuksista ja häiriötilanteista

Varautumisen tavoitteena on turvata yhteiskunnan elintärkeät toiminnot!

Kuntien valmiussuunnitelmat

<https://sahkokatkokartta.fi/>

TEHTÄVÄ

Miten arki kotona muuttuisi kolmen vuorokauden sähkökatkon aikana?

SÄHKÖKATKO

HETI:

NÄIN NOPEASTI
SÄHKÖKATKO
VAIKUTTAA

- Valot sammuvat, kodinkoneet eivät toimi
- Lämmitys katkeaa
- Vedentulo loppuu osalla kotitalouksista
- Jääkaapit ja pakastimet alkavat lämmetä
- Hissit pysähtyvät
- Katuvalot ja liikennevalot sammuvat
- Huoltoasemalta ei saa polttoainetta
- Pankkiautomaatit ja pankkien konttorit menevät kiinni, maksukortit eivät toimi
- Raitiovaunut, metro ja junat pysähtyvät

SÄHKÖKATKO

15 MIN

- Useimmat ruokakaupat ja muut pienet liikkeet sulkevat ovensa

2 TUNTIA

- Ensimmäiset tietoliikenteen tukiasemat mykistyvät – sen jälkeen ei voi soittaa eikä pääse nettiin
- Vedentulo loppuu lähes kaikilta kotitalouksilta

6 TUNTIA

- Suurimmalta osalta suomalaisia puhelin- ja nettiyhteydet ovat poikki
- Henkilöautoista, takseista ja linja-autoista loppuu vähitellen polttoaine

TEHTÄVÄ

Miten valmistaisit ruokaa sähkökatkon aikana?

SÄHKÖKATKO

Näin teet ruokaa sähkökatkon aikana

- Suuren osan ruoista voi syödä kylmänäkin.
- Käytä takkaa, kaasulietettä, sprii- tai kaasukeitintä tai ulkogrilliä. Tarkista, että sinulla on kaasua tai polttopuita muutaman päivän käyttöä varten.
- Muista paloturvallisuus!

Onko kaapissasi
kertakäyttöastioita
sähkökatkon varalle?

VEDEN KÄYTTÖ SÄHKÖKATKON AIKANA

- Älä laske vettä viemäriin, vaikka vettä tulisikin hanasta
- Älä käytä suihkua tai käy kylvyssä.
- Jos lasket hanasta vettä, laita alle esimerkiksi ämpäri, vati tai kattila, johon valuva vesi kerääntyy.
- Sähkökatko ei vaikuta hanaveden laatuun, vettä voi juoda sähkökatkon aikana.
- Käytä kylmää vettä. Kaukolämpöä käyttävissä kiinteistöissä lämmin vesi voi tulla sähkökatkon aikana polttavan kuumana.

WC:N KÄYTTÖ SÄHKÖKATKON AIKANA

- Älä vedä vessaa sähkökatkon aikana viemäriverkoston tulvimisriskin vuoksi.
- Vältä vessan käyttöä, jos se on mahdollista.
- Jos joudut käyttämään vessaa, vedä se vasta, kun sähköt ovat palautuneet.
- Kun et vedä vessaa, kerää vessapaperit roskapussiin, jotta vessa ei tukkeudu.
- Pidä hyvää huolta käsihygieniasta. Jos vettä tulee, pese kädet ämpärin tai vadin päällä. Jos vettä ei tule, käytä käsidesiä tai kosteuspyyhkeitä.

Jos sähkökatko pitkittyy

- Jos sähkökatko kestää pitkään, voit tehdä tarpeesi muovipussiin, joka on asetettu wc-pöntön renkaan alle.
- Laita pussiin runsaasti nestettä imevää kuiviketta, kuten wc-paperia tai sanomalehtisilppua. Sulje pussi hyvin. Pakkaa suljetut pussit kahden muun muovipussin sisälle. Sulje uloin pussi huolella ja vie se sekajätteeseen.

MITÄ TARVIKKEITA KOTONA OLISI HYVÄ OLLA

- ✓ kotivara ja muutama litra pullovettä
- ✓ kannellinen ämpäri tai kanisteri
- ✓ muovipusseja ja vessapaperia
- ✓ taskulamppu ja paristoja
- ✓ kynttilöitä ja tulitikkuja
- ✓ paristokäyttöinen radio ja paristoja
- ✓ ladattu varavirtalähde, jolla voi ladata matkapuhelinta
- ✓ polttopuita, jos kotona on takka tai puu-uuni
- ✓ pieni summa käteistä rahaa
- ✓ välttämättömät lääkkeet ja särkylääkkeitä
- ✓ kosteuspyyhkeitä
- ✓ alkusammutusvälineet, esimerkiksi sammutuspeite
- ✓ ensiapulaukku
- ✓ kasvomaskeja ja käsidesiä
- ✓ ilmastointiteippiä
- ✓ Joditabletteja
- ✓ palovaroitin

VESIKATKO

VESIKATKO

Vesikatko voi johtua esimerkiksi sähkökatkosta tai veden saastumisesta

- Vaikka yli vuorokauden mittaisissa vesihuollon häiriötilanteissa järjestetään usein varavedenjako, olisi helpompaa, jos kotoa löytyisi varmuuden vuoksi edes muutama litra kaupasta ostettua pullovettä.
- Ihminen tarvitsee päivittäin noin 2 litraa puhdasta juomavettä. Lisäksi vettä tarvitaan ruoanlaittoon ja hygieniaan.
- Kokonaisvedentarve on 1-2 ämpärillistä henkeä kohti vuorokaudessa.

VESIKATKO

Jos vettä ei tule

- Varaudu tilanteeseen kannellisilla astioilla tai kanistereilla, joilla voi noutaa vettä esimerkiksi vedenjakelupisteistä.

Jos vesi on saastunutta

- Estä saastuneen veden käyttö, esimerkiksi teippaamalla vesihanaan saastuneesta vedestä varoittava lappu.
- Noudata vesihuoltolaitoksen ohjeita veden käytön ja mahdollisen keittokehotuksen suhteen.

VESIKATKO

- Vessan voi vetää vain kerran, jos vettä ei tule.
- Pönttöön voi asentaa roskapussin, johon tehdään tarpeet.
- Käytetty pussi suljetaan tiukasti ja lajitellaan hyvin pakattuna sekajätteeseen.

KOTIVARA

Kotivaraa tarvitaan, jos

- tulee pitkittynyt sähkökatkos
- sattuu tapaturma tai onnettomuus
- kauppaan ei pääse sairauden tai tapaturman takia
- yhteiskunta kohtaa lakon tai onnettomuuden
- liikenneyhteydet katkeavat
- tulee tavaroiden jakeluhäiriö
- tulee myrsky tai tulva
- maksujärjestelmät eivät toimi

KOTIVARA

Kotivaraksi soveltuvan ruoan

- ✓ säilyvyysaika on pitkä
 - ✓ valmistaminen on nopeaa
 - ✓ kypsentämiseen tarvitaan vain vähän vettä
 - ✓ voi syödä kypsentämättä
- Kotivara ei ole erillinen hätävarasto, vaan tuotteita käytetään arjessa tarpeen mukaan ja tilalle hankitaan uutta.
 - Kotivara on juuri sitä mieluisaa syötävää, jota kotona olisi muutenkin.

Muista varata ruokaa myös lemmikkieläimille!

KOTIVARA

Varaa kotiin hyvin säilyvää, sellaisenaan syötävää ruokaa

- pullovettä, mehuja ja mehukeittoja
- tuoreita hedelmiä, kasviksia ja juureksia sekä säilykkeitä
- leipää, näkkileipää, riisikakkuja, korppuja
- muroja, myslejä, hiutaleita, pähkinöitä, siemeniä
- kuivattuja hedelmiä, kuten rusinoita, luumuja, taateleita
- hilloja, soseita
- huoneenlämmössä säilyvää maitoa ja kasvijuomia
- kala-, liha- ja papusäilykkeitä
- välipalapatukoita, keksejä, suklaata, sipsejä

VIESTINTÄ HÄIRIÖTILANTEESSA

Viestintä- ja tietoyhteiskunta ovat riippuvaisia sähköstä, tietotekniikasta ja tietoverkoista. Häiriö sähköverkossa vaikuttaa arkeen nopeasti. Akuista saattaa loppua virta ja nettiin ei pääse.

Viestintää varten tarvitset

- paristoilla toimivan radion ja varaparistoja
- puhelimen, jossa on virtaa
- täyteen ladatun varavirtalähteen, jolla saat puhelimen ladattua

YHTEISÖLLISYYS

Yhteisöllisyys häiriötilanteissa

- Pidä yhteyttä naapureihin, perheeseen ja ystäviin. He saattavat tarvita apua häiriötilanteessa.
- Pieni apu voi olla toiselle tärkeä.
- Kysy vierailtakin ihmisiltä, miten voit auttaa.

TEHTÄVÄ

**Kuka tarvitsisi apuasi
häiriötilanteessa?**

Sinustako varautumiskouluttaja?

Oletko kiinnostunut järjestämään 72 tuntia –tilaisuuden alueellasi tai ryhtymään kouluttajaksi?

Jos kotitalouksien varautuminen kiinnostaa kouluttaminen on sinulle mieluista, hanki ihmeessä 72 tuntia -kouluttajapätevyys!

Pohjois-Pohjanmaan Pelastusliitto järjestää seuraavan 72 tuntia –kouluttajakoulutuksen palokunnille ja pelastuslaitoksille Ylivieskassa lauantaina 6.5.2023 klo 9-16.

Alueelliset 72 tuntia –kouluttajat:

<https://72tuntia.fi/koulutus/>

KIITOS!

Lisätietoja:

72TUNTIA.FI

aikku.eskelinen@sotkamo.fi

p. 044 339 1314